

HUNAR - ZAR, HUNARMAND - ZARGAR

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

2010-yil
12-aprel
N:15
(66764)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

TONG yulduzi

9-aprel
Amir Temur
tug'ilgan kun keng
nishonlanadi

2-3 - betlar

DIQQAT! DIQQAT!

**QO'G'IRCHOG'IM -
OVUNCHOG'IM.
TANLOVI
DAVOM
ETMOQDA!**

Aziz o'quvchilar, yodingizda bo'lsa, gazetamizning 2009-yili 25-sonida O'zbekiston Xotin-qizlar qo'mitasi, Respublika xalq ijodiyoti Markazi, Toshkent shahar xalq ta'limi Bosh boshqarmasi hamda Respublika bolalar va o'smirlar gazetasi «Tong yulduzi» hamkorligida «Qo'g'irchoq'im - ovunchog'im» tanlovi e'lon qilingan edi. Mazkur tanlovni xorazmlik mashhur qo'g'irchoqboz Mansur Quryazov bilan hamkorlikda tashkillashtirganimizdan ham xabaringiz bor.

Yaqinda poytaxtimiz Toshkentda bo'lib o'tgan Prezident sovrini uchun an'anaviy «Tashabbus - 2010» ko'rik-tanlovining respublika bosqichida Mansurjon Quryazov «Yilning eng yaxshi hunarmandi» yo'nalishi bo'yicha 2-o'rin sohibi bo'ldi va qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandi. Yana bir xushxabar: O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligi tomonidan Xorazm viloyati, Xonqa tumanida jamoatchilik asosida faoliyat yuritayotgan mashhur qo'g'irchoqboz Mansur Quryazov boshchiligidagi milliy qo'g'irchoqlar studiyasiga «Milliy qo'g'irchoqlar xalq studiyasi» unvoni berildi.

**Mansurjon akani ko'p ming sonti
muxlislarimiz nomidan chin dildan
muborakbod etamiz!**

**Eslatib o'tamiz: qo'g'irchoqlar tanlovining
yakunlanishiga, ya'ni 1-iyunga ham sanoqli
kunlar qoldi.**

Tanlov shartlarini yana bir bor eslatib o'tamiz:

1. Bolalarning qo'lida bo'lgan mahalliy xom-ashyo (loy, qog'oz, yog'och, somon, mato va boshqa)lardan milliy e'taklarimiz qahramonlarini yaratish;
2. «Qo'g'irchoqlar malikasi» degan nomga munosib qo'g'irchoq timsolini yaratish;
3. Maktabi, mahallasi qoshida «O'yinchoqlar ustaxonasi»ni ochish;
4. Yaratgan qo'g'irchoqlarining bir nusxasini tahririyatga yuborish.

Shoshiling, tanlovda qatnashib, maxsus diplomlar, homiylar hamda mashhur qo'g'irchoqboz Mansur Quryazovning sirlil sovg'alarini qo'lga kiriting.

Yurtboshimizning «Xalq badiiy hunarmandchiligi va amaliy san'atini rivojlantirishni yanada qo'llab-quvvatlash to'g'risida»gi Farmoni hunarmandlik sirlarini qunt bilan o'rganayotgan yoshlarimizni ham nihoyatda ruhlantirib yubordi.

AMIR TEMUR IN'OM ETGAN OLTINLAR

Aziz bolalar!

Siz bilasizki, Temurbekning bolalik davri mo'g'ullar istibdodi davriga to'g'ri kelgan edi. Agar uning Vatani ozod, xalqining erki qo'lida bo'lganida, u o'z davrining eng mashhur olimlaridan biri bo'lishi ham mumkin edi, ammo o'z hayotini yurt ozodligi, dunyo tinchligi ishiga bag'ishladi va bu ishni o'z umrining asosi deb bildi.

To'qqiz yoshidayoq o'sha davrning mashhur olimlari davrasida imtihondan o'tib, nomi tilga tushdi. Albatta, bunga o'z-o'zidan erishgan emas. Uning eng sevimli mashg'uloti kitob o'qish, ilm olish edi, manbaalarning guvohlik berishicha, hatto janglardan so'ng ham yo'q qissaxonlar unga kitob o'qib berishgan yoki shaxmat o'yinash bilan mashg'ul bo'lgan. Ozarbayjonga borganda, bir qishloqdan o'ta turib, bu yerning shoir Mahmud Shabastariy yashagan manzil ekanligini eshitib, otdan tushadi va qishloq ahliga yigirma kiloga yaqin oltin ulashadi. Bunga nima sabab, deysizmi? Shahrisabzda maktabda o'qib yurgan paytlarida shoir Mahmud Shabastariyning «Gulshani roz» («Sirlar gulshani») asarini yod olgan va unga mehri baland edi. Ko'rdingizmi, Temurbek ulg'ayib, Amir Temur nomi bilan dunyoga tanilib, ulug' hukmdor

bo'lganda ham oddiy shoirmi unutmadi. Bu ishni faqat buyuk qalb egasigina amalga oshirishi mumkin edi. Bunday ajodlardan o'rnak olmay yoki ular bilan faxrlanmay bo'ladimi?!

U zot shunday degan:

«Kitob barcha bunyodkorlik, yaratuvchilik va aqlidrokning, ilm-u donishning asosidir, hayotni yaratuvchi murabbiydir».

Uning kitobni, g'azaliyotni nihoyatda xo'sh ko'rganini, Alisher Navoiy bobongiz xo'b o'xshatib qayd etganlar, ya'ni gaplarining mazmuni shuki, she'r aytishga iltifot qilmasalar-da, ammo nazm va nasr aytishda u zotga teng keladigani topilmagan, har aytgan bayti mingta she'rdan ustun bo'lgan.

Bunisini ham o'qing:

«Yozilgan narsa avlodlar xotirasida qilingan ishdan ham uzoqroq yashaydi».

Bunga buyuk Sohobqiron bobongizning o'zlari ham qat'iy amal qilgan. Misol uchun, o'zlari «Tuzuk» bitib, davlatni qonun asosida boshqarishni yo'lga qo'ygan. Hozirda bu kitob «Temur tuzuklari» nomi bilan dunyoga mashhur. O'sha davrlardanoq kitob fors, ingliz, fransuz, nemis va boshqa tillarga tarjima qilingan.

Bobongiz yozdirgan ikkinchi kitob «Zafaroma»dir.

Foydali maslahatlar

SOCH PARVARISHI

Bahor kelishi bilan inson organizmi turli darmondorilarga ehtiyoj sezadi. Agar shu darmondorilar kerakli miqdorda iste'mol qilinmasa, odamlarda tez toliqib qolish, hol-sizlanish kuzatiladi. Shu sababdan ham aksariyat hollarda qizlarimiz sochlari to'ki-

lishidan shikoyat qilishadi. Sochlaringiz to'kilmaligi, ildizlari baquvvat bo'lib, sizga o'zga-chacha go'zallik baxsh etishi uchun uy sharoitida niqob tayyorlashingiz mumkin.

1-niqob:

1 dona tuxum sarig'i, 1 osh qoshiq asal, 1 osh qoshiq spirt, 1 osh qoshiq o'simlik yog'i yaxshilab aralashiriladi. Tayyor aralashmani yarim soat muddatga soch ildizlariga surtib qo'yiladi.

Eslatma: Tuxum oqi ko'pirtirilib, muntazam yuzga surtilsa, yuz oqarib, teri taraqlashadi.

2-niqob:

1 dona tuxum oqi ko'pirtirilib, unga 1 osh qoshiq xamirturush qo'shiladi. Aralashmaga 1 choy qoshiqda suv solinib, biroz tindiriladi. Niqob soch ildizlariga surtilib, 10 daqiqadan so'ng yuvib tashlanadi.

3-niqob:

Yarim piyola qatigga 1 dona tuxum sarig'i qo'shib aralashiriladi. Aralashmani iliq holda soch ildizlariga surtiladi. Niqob 15-20 daqiqadan so'ng yuviladi.

Yodingizda tuting, soch yuvib bo'lingach, guruch suviga chayilsa, soch tolalari yaltirab, baquvvatlashadi.

NARGIZA tayyorladi

ko'ra, barcha shahar va tuman bo'limlarida ish rejalaring mavjudligi aniqlandi.

Shuningdek, muammolar va ularning yechimi yuzasidan takliflar kiritildi.

– «Kamalak» Bolalar tashkiloti faoliyatini yanada jonlantirish maqsadida har bir Rayosat yig'ilishini hududlarda o'tkazishni maqsadga muvofiq deb bilamiz, – dedi Respublika «Kamalak» Bolalar tashkiloti raisi o'rinbosari Lola XOLMO'MINOVA. – Bu tashkilot faoliyatini joylarda batafsil o'rganish va amaliy yordam ko'rsatish imkonini beradi.

Mazkur Rayosat davomida 14 ta hududiy «Kamalak» Bolalar tashkiloti raislari viloyatning barcha tumanlariga biriktirilib, ular tomonidan tuman va maktablardagi «Kamalak» Bolalar tashkiloti faoliyati o'rganildi. Unga ko'ra viloyat «Kamalak» Bolalar tashkilotining o'ziga yarasha yutuqlari va muammolari borligini, tashkilot faoliyati juda yaxshi yo'lga qo'yilganini e'tirof etishimiz lozim.

Rayosat yig'ilishida kun tartibida belgilangan barcha masalalar ko'rib chiqildi hamda tegishli qarorlar qabul qilindi.

Ishtirokchilar mevali va manzarali ko'chatlar ekib, tengdoshlariga ibrat bo'lishdi.

Malika AHMEDOVA,
O'zDJTU talabasi

Qadrli o'quvchilar, xabaringiz bor, Respublika «Kamalak» Bolalar tashkilotida yilda ikki bor Rayosat yig'ilishi o'tkaziladi. 28-31-mart kunlari ko'hna va navqiron Buxoro shahri navbatdagi VI Rayosat yig'ilishi ishtirokchilariga mezbonlik qildi.

Respublika «Kamalak» Bolalar tashkilotining Rayosat a'zolari tarkibiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish, tashkilotda 2009-yil davomida amalga oshirilgan ishlar va monitoring natijalarini sarhisob qilish, «Kamalak» Bolalar tashkiloti Konferensiyasi yakunlari, 2010-yilga mo'ljallangan ish rejasini tasdiqlash, Buxoro viloyati «Kamalak» Bolalar tashkiloti faoliyatini o'rganish, Sardorlar Kengashi faoliyatini takomillastirish bo'yicha chora-tadbirlar

belgilash hamda Rayosat tarkibiga qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritish maqsadida o'tkazilgan VI Rayosat yig'ilishida jami 45 nafar ishtirokchi qatnashdi.

Respublika «Kamalak» Bolalar tashkiloti Rayosati a'zolari tomonidan Buxoro viloyati va unga bo'yisunuvchi mahalliy «Kamalak» Bolalar tashkilotlari faoliyati o'rganildi.

Buxoro viloyatida 11 ta tuman, 2 ta shahar Kengashlari faoliyat olib bormoqda. Viloyatda 10 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan bolalar soni 185456 nafar, shundan a'zolari soni 178800 nafarni tashkil etadi. Viloyatda 538 ta umumta'lim maktablari, 1 ta «Mehribonlik uyi», 7 ta maxsus maktab-internatlari faoliyat ko'rsatadi.

O'rganishlar natijalariga

Ajabo!

Aziz bolalar!
Bu antiqa samolyot elektr batareyasi bilan ishlaydi. U 80 kilometr masofani 480 km. tezlikda bosib o'tishi mumkin. Bir kishiga mo'ljallangan bu

uchuvchi jismi AQSHda ishlab chiqarishni ko'zda tutmoqda.

EHTIYOT BO'LING!

AQSH maktablarida «PepsiKo» kompaniyasi mahsulotlarining savdosi taqiqlandi. Bu mahsulotlarda me'yordan ortiq qand moddasi mavjud bo'lib, semizlik kasalini keltirib chiqarar ekan. Endilikda

maktablarda «Koka-kola» kompaniyasining ichimliklari ham sotilmaydi. Hozircha bu ikki kompaniya maktablarga faqat mineral suv, yog'sizlantirilgan sut va tarkibida shakar bo'lmagan sharbatlar yetkazib bermoqda.

Shifokorlarning fikricha, bu taqiq yurak xastaliklari va qandli diabetga uchrash xavfini ancha kamaytiradi.

4
Kitobni xalq tiliga yaqin, sodda, lo'nda yozishni va eng muhimi, o'z hayotlarini haqqoniy aks ettirishni buyurgan. Birinchi kitobni Nizomiddin Shomiy, ikkinchi to'ldirilgan «Zafaroma»ni Ali Yazdiy janoblari yozgan. Har ikkala kitob ham haqqoniy manbaa sifatida qadrlanadi va boshqa tomoni, Amir Temur haqida yolg'on so'z aytmog'chi bo'lgan g'animlarining kirdikorlarini fosh etadi.

Amir Temur bobomizning Samarqanddagi Ko'ksaroy qarorgohida nihoyatda boy kutubxonasi bo'lgan. Aytishlaricha, unda arab, turk, fors, lotin va boshqa tillarda yozilgan 13,5 mingdan ziyod eng nodir asarlar saqlangan. Bu kitoblardan juda ko'p olimlar, shu jumladan, Mirzo Ulug'bek ham foydalangan.

Bu nodir kutubxona qayoqqa g'oyib bo'ldi?

Bu sir hamon jumboqligicha qolmoqda. Ehtimol, kelajak avlod uni topishga muayassar bo'lar. Taxminlar borki, Mirzo Ulug'bekning eng sadoqatli shogirdi Ali Qushchi uni Hazrati Bashir yashagan makonning qayerigadir yashirib ketgan ekan. Albatta, bu mish-mish. Yana kim biladi, deysiz!

Bobomiz Amir Temur 1370-yilda Turon taxtiga o'tirganda, fan va din ahliga qarata shunday degan: «Fan va dinning mashhur kishilari o'z maslahatlari

5
bilan podshohlarga yordam berib kelganlar. Sizlar esa menga nisbatan bunday qilmayapsizlar. Mening maqsadim – mamlakatda adolat o'rnatish, tartib va tinchlikni mustahkamlash, fuqaroning turmushini yaxshilash, yurtimiz qurilishini kuchaytirish, davlatimizni rivojlantirishdir».

Siz yaxshi bilasizki, o'sha paytda zaminimiz endigina chingiziylar zulmidan ozod bo'lgan, lekin mamlakatning iqtisodiy ijtimoiy ahvoli juda nochor holda edi. Bobomiz qisqa fursatda yurti tinch va obod mamlakatga aylantirdi. Samarqand, Shahrisabz, Qarshi, Buxoro, Farg'ona va Urganch shaharlari qayta tiklanib, obod etildi. Samarqanddagi go'zal obidalar, Shahrisabzdagi Oqsaroy qoldiqlari ana o'sha yillardagi qurilishlarning mahobatidan darak beradi. Shularni nazarda tutar ekanmiz, Amir Temurni buyuk bunyodkor deganlar yuz bora haqdirlar.

U zot ilm-fan homiysi bo'lgan.

Ibn Xaldun degan olim u bilan uchrashgandan so'ng: «...mening qimmatimni biladigan, xizmatimni qadrlaydigan va hurmatimni o'rninga qo'yadigan kishini menga ato qildi», deya minnatdor bo'lib yozgan.

Uning davrida Samarqand shahrida fanning turli sohalarini bo'yicha eng mashhur olimlar to'plangan, eng

6
muhimi, ularning erkin faoliyat ko'rsatishlari uchun har tomonlama yetarli shart-sharoitlar yaratib berilgan. Ular orasida mashhur tabib Husomiddin Ibrohimshoh Kermoniy, falakshunos Budriddin Ahmad, mavlono Abdujabbor Xorazmiy, mavlono Nug'moniddin Xorazmiy, Xo'ja Aziz va boshqalar bor edi.

Amir Temur bobomiz nafaqat o'z yurtida, balki chet ellarda ham obodonchilik va qurilish ishlarini olib borgan. Masalan, Qorabog'da Aras daryosidan suv oladigan katta ariq qazdirgan. Ozarbayjonda Baylaqon shahrini qurgan. Bag'dodni qayta tiklagan. Uni musulmon shaharlarining onasi deb atagan.

Uning davrida xattotlik, miniatyura, kitobat san'ati, musiqa ilmi, bo'yochilik, zargarlik, zardo'zlik, qog'oz ishlab chiqarish, to'quvchilik, bunyodkorlik, koshinkorlik va boshqa o'nlab sohalar rivoj topdi. Shu bois ham sarkardalik butun faoliyatining bir qirrasini, degan gaplarga qo'shilish mumkin.

Maqolamizni u zotning bir hikmati bilan yakunlashni lozim topdik. «Adl-u insof bilan jahon gulshani obod bo'ladi». Darvoqe, komil insoningina Vatanini obod etishga munosib hissa qo'sha oladi.

To'iqin HAYIT

KO'KLAMOYNING QIZLARI

Yuqori sinf qizlari o'rtasida o'tkazilgan tanlov ana shunday nomlandi. Tanlovda yetti nafar qizlar yettita shart bo'yicha bellashishdi. Ushbu shartlar orqali qizlarimizning bilim saviyalari, pazandaliklari, epchil-u chaqqonliklari sinab ko'rildi. Milliy urfodatlarimizga hurmat, oilaviy hayotga tayyorgarlik qizlarda oliy darajada ekanligi barchani quvontirdi.

Tadbir yakunida ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari M.Zokirova, mehnat o'qituvchisi N.Do'stmatova so'zga chiqib, kechaga tashrif buyurgan ota-onalar va boshqa mehmonlarga minnatdorchilik bildirdilar.

Gulchehra MIRBOBOYEVA,
Toshkent shahri, Shayxontohur tumanidagi 132-maktab o'qituvchisi

NAVRO'Z UYG'OTGAN QUVONCH

Bahor tabiatga go'zallik, insonlarga xushkayfiyat ulashib, o'lkamizga kirib keldi. O'zi bilan birga ulug' ayyomimiz Navro'zni olib kelishi esa yosh-u qariga barobar xursandchilik baxsh etdi.

Bunday xursandchilik bizning maktabni ham chetlab o'tmadi. Tuni bilan uxlamay varrak yasagan o'g'il bolalar hamda ko'k somsa-yu ko'k chuchvara pishirgan qizaloqlarning sevinchli ichlariga sig'mayotgani shundoqqina yuz-ko'zlaridan ko'rinib turardi. I-«A» sinf o'quvchilari Zilola To'laganova, Kamola Rahimjonovanning yoddan aytgan she'rlari, bahor, Navro'z haqidagi qo'shiqlari davraga o'zgacha fayz baxsh etdi. Ko'p qavatli uylardan taklif qilingan mehmonlar bayram dasturxonidagi noz-u ne'matlardan tatib ko'rib, o'quvchilarning pazandaliklariga tasanno aytdilar. Kecha so'ngida maktab direktori Zurriyot Ahmedova barchani bayram bilan qutlab, o'quvchilar bilan raqsga tushdilar.

Nigora IBODOVA,
poytaxtdagi 146-maktab muallimasi

BAYRAM BILAN QUTLAYMAN!

Gazeta sahifalarida iqtidorli o'quvchilar ijodlaridan namunalar o'qib, yurtimizning kelajagi porloq ekanligini his qilaman. Fursatdan foydalanib, sevimli gazetamiz orqali yurtimiz yoshlarini Navro'z bayrami bilan qutlab, o'qishlarida omad tilayman.

K. TURSUNNAZAROVA,
Navoiy shahar Xalq deputati, 2-umumta'lim maktabi direktori

FASLLARNING XUSHRO'YI

Men bahorni bolalikka o'xshataman. Bolajonlardagi beg'uborlik, samimiylig faqatgina bahorga yarashadi. Bahorning iliq ifori qalblarimizni tark etmasin!

Oysoat ABDURAHMONOVA,
Toshkent pedagogika kollejining 1-bosqich talabasi

SAMOGA YETAKLAGAN ORZU

Bolajonlar, orangizda osmonga parvoz qilishni istamaydiganlar bo'lmasa kerak-u? Hattoki ko'pgina do'stlaringiz, katta bo'lsam uchuvchi bo'laman, deya orzu qiladilar, shunday emasmi? Orzuga ayb yo'q, deydilar. Yoshligidan maqsadlari sari intilib yashagan bolalar kelajakda orzulari ushali, havas qilsa arzigudek insonlar bo'lib yetishadilar.

Bunga misol tariqasida mashhur uchuvchi Yuriy Alekseyevich Gagarinni keltirishimiz mumkin. Bolaligidan ulkan orzular bilan ulg'aygan Gagarin 1961-yilning 12-aprelida dunyoda birinchilardan bo'lib samoga parvoz qilgan. Shu kundan e'tiboran 12-Aprel – Kosmonavtika kuni deb atala boshlandi.

XIX asr oxirlarida rus olimi K.E.Stolkovskiy fazoga parvoz qilish imkoniyatlarini asoslab bergan edi. Amalda esa birinchi marta Layka laqabli it samoga

12-Aprel – Kosmonavtika kuni

parvoz qildi. Shundan so'ng, 1960-yilda Belka va Strelka laqabli kuchukchalar fazoga sayohat qilib, yerga omon-eson qaytib kelganlar.

Insoniyatning fazoga birinchi parvozi 1961-yilning 12-aprelida amalga oshirildi. Dovyurak uchuvchi Yuriy Alekseyevich Gagarin nomi esa tarix zarvaraqclariga muhurlandi. 1963-yilning 16-iyunida esa «Yostok – 6» havo kemasida ayollardan birinchi bo'lib Valentina Tereshkova fazoga parvoz qildi. Oradan yillar o'tsa hamki, bu mashhur uchuvchilar nomi faxr bilan yodga olinadi.

GULYUZ tayyorladi

QISHLOG'IMNING BIR TONGI

Assalom yangi kun, mayin shabada, Salom senga saxiy quyoshning nuri. Qandaydir sehr bor sirlı saboda, Bugun o'z gachadir tongning sururi. Keng bag'riga chorlar yosh-u qarini, Yashillik bag'riga burkangan dalam. Maftunkor tabiat imlaydi meni, Ilhomim qo'linga tutqazar qalam. Zaminni erkalab uyg'otar quyosh, Tog'larning ortidan jilmayib boqar. Sochlari tolbargak shaddod qizlarning Shodon kulgulari dilga xush yoqar. Qishlog'imning har bir tongi sehrli, Bir bora tongining guvohi bo'ling. Odamlari sodda, mehmondo'st biram, Qani, qishlog'imga mehmonga keling.

Nodirxo'ja ERGASHEV, Parkent tumanidagi 22-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

YASHNAYDI O'ZBEKISTON

Jajigina qizchanning Orzusi olam-olam. O'zi kichik qizchanning Tutgani doim qalam.

O'zining she'rilarida Istiqlolni kuylaydi. O'qib-izlanar doim, Yaxshilikni o'ylaydi.

Teran fikrlarimni Aylayin deydi bayon. Uning o'tkir zehninga, Hamma qoladi hayron.

Shunday yoshlar ko'p bo'lsa, Vatan bo'lar guliston. Avlod barkamol bo'lsa, Yashnaydi O'ZBEKISTON! Dilrabbaxon RASULOVA

(Noila ayaga)

TABASSUMI DUNYONI BEZAR

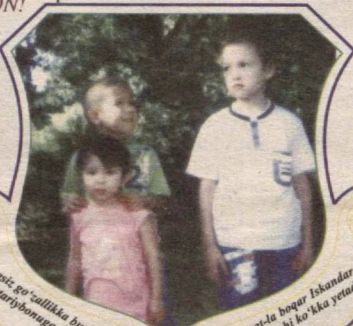
Jilva etar ko'nglim izzori, Yo'lingizga mushtoq ko'zlarim. Gullar bilan qo'shilib ketdi, Sizga bitgan go'zal so'zlarim.

Insoniylik unvoni mangu, Ayollarga berilgan misol. Yog'diradi qalbmida yog'du, Farishtadek benazir ayol.

Tabassumi dunyoni bezar, Uyaladi atirgullar ham. Ko'zlarida quvnaydi yillar, Siyimosiga poklik mujassam.

Izingizdan yugurgay shamol, Qarshingizda doim tilim lol. Yuzga kiring Noila aya, Siz dunyoda mo'tabar ayol.

Sharofat NURULLAYEVA, Buxoro shahar, Jondor tumani

Tongni go'zallikka burkangan diyor, Muzkariyotimga o'sshab ketadi.

Borliqqa hayrat-la boqar iskanlar, Shahriyorning boshi ko'lka yetadi.

QALDIRG'OCH

Bahor chog'i o'lkamga, Uchib kelar qaldirg'och. Qut-baraka keltirar, Kuttirmasdan eshik och.

Ayvonlardan joy bergin, Xo'irjam qursin inlar. Chug'ur-chug'ur sayg'ingiz, Bexavotir tursinlar.

Shahlo SAMIYEVA

Bir kuni ustozimiz «Kuz» mavzusida bilganlaringizni yozib kelinglar, deb uyga vazifa berdi. Darhol Shukur akaning bog'chasi ko'z oldimga keldi. Birinchi marta

temiryo'l yoqasida joylashgan xonadondan mayda-chuyda xarid qilgani qatnay boshlaganimda, Shukur aka ariqdan suv ochish bahonasida meni goh katta ko'chaga kuzatib qo'yardi, goh kutib olardi. Ko'pincha men u kishini uylari oldida o'choqqa o't yoqib o'tirgan holatda uchratarдим.

Esimda, Shukur akani birinchi marta ko'rganimda, shu yaqin atrofda uyimizga kelgan mehmon bo'lsa kerak, deb o'ylagan edim. Sigaret qoldiqlariga to'lib qolgan kuldonni bo'shatib keldim. Shunda dadam: – Bu kishi qo'shnimiz Shukur aka, – dedilar. O'shandan boshlab Shukur aka meni qachon ko'rsa: – Ena, enajon, – deb

chaqiradigan bo'ldilar.

Dadam Shukur aka to'g'risida: – U ish stoliga erta tongda o'tirardi. Majlisgami yoki mehmongami borayotgandek jiddiy tayyorgarlik ko'rardi. Oppoq ko'yalak, salqin bo'lsa, kostyum-shim, tufli kiyardi, – degan edi. Bundan tashqari, dadam Shukur akani «rabotyaga» derdi. Men bu so'zning ma'nosini bilmadim. Keyin bilsam, «ishga o'ch mehnatkash» degani ekan. Doimo Shukur akani

kelmaydi», degani ekan.

Shukur aka bog'bonlikni yaxshi ko'rgan bo'lsalar kerak. Bog'ida daraxtlari juda ko'p. Panjara-darvozasining yonida katta tut daraxti bor edi. Bu tut mahallamizdagi boshqa tutlarga o'xshamaydi. Shirin-shakar meva qiladi. Tut pishganda, Shukur akamning o'zi menga tut qoqib berardi: «Men bo'lsam-bo'lmasam o'zing kelib terib yeyavergin», deb qayta-qayta tayinlaganlar. Hozir tut pishganda, o'rtoqlarim bilan Shukur akaning bog'chasi yoniga borib tutxo'rlik qilib qaytamiz.

Shukur aka bolalarni juda yaxshi ko'rardi. Men Shukur Xolmirzayevning bolalar uchun yozgan asarlarini ilgari o'qimagan edim. Keyin bilsam, har xil xalq o'yinlari to'g'risida ajoyib hikoyalar yozgan ekanlar. Asarlarini o'qimagan, o'zini ko'rmagan bolalarga: «Men Shukur Xolmirzayevni ko'rganman! deyman faxr bilan.

Aziza HAQQULOVA, Qibray tumanidagi 9-maktabning 5-«B» sinf o'quvchisi

SHUKUR XOLMIRZAYEVNI KO'RGANMAN

O'zbekiston xalq yozuvchisi Shukur Xolmirzayev 70 yoshda

bog'ida ishlab yurganini ko'rganman. Bog'ida har xil mevali daraxtlar bor, gullari kech kuzgacha ochilib yotardi. Esimda, ilk bora maktab formasini kiyib o'rtoqlarimga ko'rsatish uchun ko'chaga chiqqanimda, «Enajon, kuzda maktabga borasanmi?» deb menga bir dasta gul sovg'a qilgan edilar. U kishi hamma narsaga e'tibor beradigan mehribon inson edilar.

Mana, beshinchi sinfda o'qiyapman-ku, lekin Shukur aka hamon qaytmadi. O'lim degani «qaytib

Dono bobo o'g'illari

VATAN ZAVQI

Har birimiz ozod, erkin, shavkatli Vatanimiz bilan faxrlanamiz. Kattalar uni seving, asrang, deya nasihat qilishadi. Chunki u bizning yagona uyimiz, quvonchimiz, yomg'ir-qorlardan, issiq-sovuqlardan asrovchi makonimizdir. Uni ona Vatan, ota yurt, deb e'zozlashimiz ham behuda emas.

Xo'sh, uni seving, degan bilan ish bitadimi?!

Aslida uni qanday sevmqlik kerak, degan savol nuqtayi nazaridan qarab, javob izlasak, to'g'riroq bo'лади.

Qaysi kuni mahallamizdagi Po'lat degan bola xuddi shu savol bilan menga murojaat qildi. Avvaliga men ham o'ylab qoldim. Vatanni qanday sevish kerak? Buning uchun nima qilmoq kerak? O'ylab qarasam, bolalarim, men Vatanni sevish uchun qo'lindan kelgan ishni amalga oshirishim kerak ekan. Qarib qolgan cholning qo'lidan nima ham kelardi. Ammo yaxshi so'zim, to'g'ri pand-nasihatim bilan xizmat qilishim mumkin. Bu ham Vatanni sevishga kirmaydimi? Ana endi, aziz bolam, Sen bugun o'quvchisan. Vatanimni sevanam, deb ko'kragingga ursang-u, aslida past baholarda o'qisang, og'zingdan maza-bemaza so'zlar chiqsa, shu yaxshimi? Albatta, yomon deysan. Ko'rdingmi, a'lo baholarga o'qishingni o'zi Vatanni sevish deganidir.

Po'latjon bolamga men ana shularni tushuntirgan edim, u xursand bo'lib: «Bobojon, gapingiz to'g'ri!» dedi. Men yana unga: «Shu gapingning o'zi ham Vatanni sevishga kiradi», dedim. Aqlli bola-da u. Yana xursand bo'lib: «Demak, har bir bosgan qadamim Vatanni sevishga kirar ekan-da!» dedi. Gappa tushunadigan bolani sadag'asi ketsa arziydi. Men undan juda xursand bo'ldim.

Bir kuni choyxonada o'tirsam, gulaxchi bola bir chelak chiqindini anhorga ag'dardi. Bu yerdan fayz ketdi, degan gap ko'nglimdan o'tib, o'zim xijil bo'ldim. Nega? Chunki anhor suvida baliq va boshqa jonivorlar bormi? Bor! Ular chiqindidan zaharlanadimi? Zaharlanadi! Bundan Yaratganning qahriga uchraymizmi? Uchraymiz! Qolaversa, anhor suvi mevazor bog'larga, ekin-tikinlar o'sadigan dalalarga boradimi? Boradi! O'sha yerlarda yetishtiriladigan noz-ne'matlarini iste'mol qilamizmi? Qilamiz! Bugun allergik kasalliklar ko'paydi, deymiz. Toza suvni ifloslantirib, o'zimizga o'zimiz ziyon qilayapmizmi? Qilayapmiz! Jon bolam, yurtini suvini ham sev, hatto chumolisini ham sev. Suviga tupurma, chiqindi tashlamaginki, bir umr azobda qolasan.

Qaysi kuni o'sha choyxona yonidan o'rdim. O't tushib, yonib ketibdi. Hay, attang, dedim. Suvga chiqindi ag'darayotgan gulaxchi bola ko'z oldimga keldi. Uni ayblash ham noto'g'ridir. Bola-da. Balki kattalar, otasi, bobosi yo ustozni uyu shu gaplarni aytmagandir. Aytganlarida, balki u bu nomagbul ishni qilmas edi. Nima bo'lganda, bitta o'shaning aybi bilan choyxona yopilib ketdi. Qancha kishilar ishsiz qoldi. Men sizlarga bu gaplarni behuda aytmadim. Vatanni sevish deganda, osmonga emas, avvalo oyoq ostiga boqish, tuproqni ko'zga surtish darkor deb o'ylayman.

«Nasihatni tinglay bilgan – murodiga yetibdi», degan gap bor. Qolaversa, nasihatni aqlli, bosiq va dono odamlargina tinglay biladilar, bolam. Men ham sizlarni ana shunday dono odamlar safida ko'ray!

SHAHNOZA tayyorladi

«TASVIRLI BILIMDONLIK» TANLOVI YAKUNLANDI

Aziz o'quvchilar, yodingizda bo'lsa, o'tgan yili ana shunday nomda tanlov o'lon qilgandik. Uning shartiga ko'ra, gazetamizda o'lon qilingan tasvirli boshqotirmalar javobini o'quvchilar Namangan viloyati, Namangan tumanidagi 37-umumta'lim maktabiga yuborishlari lozim edi.

Kuni kecha ana shu bilim maskani qoshida faoliyat yuritayotgan «Tasvirli bilimdonlik» to'garagi rahbari Valijon Abdullayev hamda uning faol a'zolaridan maktub oldik. Unda yozilishicha, mazkur tanlovga yurtimizning olis shahar-u qishloqlaridan yuzlab javob xatlari kelibdi.

– Yaqinda maktabimizda «Tong yulduzi» – sevimli gaze-

bilan taqdirlandi.

Ikkinchi o'rinni Farg'ona viloyati, Oltiariq tumani, Qapchig'ay qishlog'ida yashovchi Azizbek Ahmadqulov egalladi hamda badiiy adabiyotlar to'plami bilan taqdirlandi.

Uchinchi o'rin Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi 25-maktabning 3-sinf o'quvchisi Sarvinoz Turoppovaga nasib etdi hamda fotoalbom bilan taqdirlandi.

Shuningdek, ikkita rag'batlantiruvchi o'ringa Samarqand viloyati, Qo'shrobot tumanidagi 81-maktab o'quvchisi Iqboloy Olimjon qizi, Qashqadaryo viloyati, Kasbi tumanidagi 26-maktabning 5-sinf o'quvchisi Gavhar Sulaymonova munosib topildi.

Namanganlik oliy toifali o'qituvchi Valijon Abdullayev hamda uning bilimdon va zukko shogirdlariga biz ham o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz. Ular boshlagan bu tashabbus keng quloch yoyishini, boshqa maktablarda ham shu kabi tanlov va tadbirlar o'tkazilishini istardik.

Valijon akaning iqtidorli shogirdlari chizib yuborgan rasmlardan tashkil topgan «Rasmlar ko'rgazmasi» Sizga ham ma'qul bo'ladi degan umiddamiz.

FOSH BO'LGAN

Hikoya

Jasurning bugun negadir maktabga borgisi kelmadi. Xayoli kompyuter xonada, kecha tugatolmay qolgan o'yinida. Eh, sinfdoshi Gulbahor ko'rib qolib, ustozga aytaman, deya xalaqit qilmaganidami, bir qancha «dushman»ni yer tishlatib, g'alaba nashidasini surardi...

YOLG'ON

Maktabga istamaygina boryapti-ku, hamon o'sha «sirli olam» o'z bag'riga chorlayverdi. Ammo ustoziga nima deydi? Shunda xayoliga kelgan ajoyib fikrdan chehrasi yorishib ketdi. Birinchi dars tugashi bilanoq o'zini kasalga solib, o'qituvchisidan uyga ketish uchun javob so'radi va to'g'ri kompyuter xonasi sari yo'l oldi.

Xona doimgidek gavjum. Qator qilib terilgan kompyuterlar qarshisida o'yin o'ynayotgan bolalarga yonida navbat kutib turgan o'rtoqlari: «Ur-sur!», «Avtomatdan ot, o'ldir!» deya dalda berib turishardi. Jasur ham allamahalgacha o'sha yerda qolib ketdi.

Onasining tushlik uchun hamda maktab ta'miri uchun bergan pullarining hammasiga o'yin o'ynadi. Peshinda boshi og'rib, ko'zleri achishib, horg'in holda uyiga keldi. Uning bu holatidan tashvishga tushgan onasi mehribonlik bilan:

– Bolajonim, yaxshi kelingmi, tezroq yechinib chiq, ovqat tayyor, – deya qarshi oldi.

– Salomatliging, o'qishlaring yaxshimi? – so'radi dasturxon atrofiga kelib o'tirgan o'g'lidan.

– Yaxshi, hammasi joyida, – dedi Jasur xotirjamlik bilan va shosha-pisha ovqatlanma boshladi.

– Dadang maktab ta'miri uchun bergan pulni o'qituvchingga berib qo'ydingmi? – so'radi onasi yana.

Kutilmagan bu savoldan bir seskanib tushgan Jasur o'zini darhol qo'ga olib:

– Ha, ha oyijon, berib qo'ydim, – deya yolg'on gapirdi.

Shu payt ko'cha eshigi taqillab qoldi. Eshikni ochish uchun hovliga chiqib ketgan onasi kim bilandir quyuq so'rasha ketdi. Ovqatlanib bo'lgan Jasurjon hovliga chiqib ne ko'z bilan ko'rsaki, qarshisida ustoz turibdi...

– Shu desangiz, Jasurjonning bugun darsda boshi qattiq og'rib qolgandi. Yo'l-yo'lakay bir xabar olay-chi, deya kirgandim. Keyin maktab ta'miri uchun pul yig'ayotgandik, Jasurjonning bugun ham yodidan chiqibdi...

– O'g'limning ahvoli yaxshi, – dedi onasi biroz taajjulanib. Shunda Jasur ularning yoniga kelib, barcha qilmishlari uchun kechirim so'radi.

Qissadan hissa shuki, yolg'onning umri qisqa bo'ladi.

Ozoda ABDUQODIROVA

tan» mavzuida badiiy kecha bo'lib o'tdi, – deb yoziladi maktubda. – Unda ijodiy ishlari «Tong yulduzi»da e'lon qilingan iste'dodli o'quvchilarimiz maktab ma'muriyati tomonidan «Faxriy yorliq» hamda qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandilar. To'garagimiz faollaridan Nodira Jakbaraliyeva, Alisher Sobirov, Madina Abdurazzoqova, Rislig'oy Metinboyeva, Hilola Inomjonova, Abdulaziz

Jamoliddinovlar tanlovga kelgan maktublarni saralab, g'oliblarni aniqlashda ustozimizga yordam berishdi.

Unga ko'ra Xorazm viloyati, Yangiariq tumanidagi 38-ixtisoslashtirilgan maktab-internatining 8-«A» sinf o'quvchisi Kamron Qurbonov faxrli birinchi o'ringa loyiq topildi va radiopleyer

RASSOMLAR KO'RGAZMASI

Rislig'oy METINBOYEVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

Abdul JAMOLIDDINOV,
7-«A» sinf o'quvchisi

Madina ABDURAZZOQOVA,
8-«G» sinf o'quvchisi

Alisher SOBIROV,
8-«A» sinf o'quvchisi

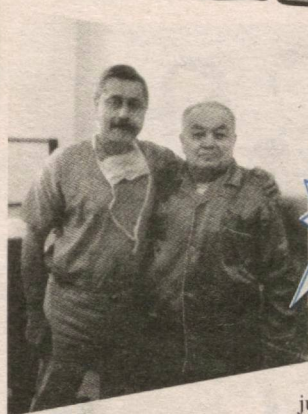
MULLABOY BUVANING O'GITLARI

Tohir MULLABOYEV!
Bu nom Sizlarga juda yaxshi tanish-a, aziz o'quvchilar?!

Fan, ta'lim, sport, san'at, qo'ying-chi, har jabhada ulkan yutuqlarni qo'lga kiritayotgan iqtidorli tengdoshlaringiz haqida «Iste'dodli tengdoshlarimiz» nomli turkum ko'rsatuvlar tayyorlab kelayotgan, «Topgan topaloq», «G'aroyib topishmoqlar», «Ko'cha bo'yab topgin o'yab» kabi ajoyib kitoblari bilan bo'sh vaqtinigizga mazmuni naqd qilib qo'yayotgan, «Turkiston farzandlari» kitobi notasi hamda «Yo'l qoidasi – umr foydasi» nomli kitoblari orqali maktabda olayotgan bilimlarinigizni yanada puxtalashga o'z hissasini qo'shib kelayotgan bu insonni tanimay bo'ladimi axir?!

Biz ham Tohir akaning «Quvnoq startlar», «Yashil chiroq», «Assalom, koinot!», «Qizlar davrasi» kabi ko'rsatuvlarini maroq bilan tomosha qilib ulg'ayganmiz. Ularning ayrimlari 30-40 yillab oynayi jahon ekranlaridan tushmay kelgan.

Bolajonlarning katta do'sti, ardoqli ustozimiz Tohir aka shu kunlarda umrlarining 70 bahorini qarshiladilar. U kishini tabarruk yoshlari bilan qutlab, bolalik xotiralari oshno bo'ldik.

Tohir MULLABOYEV, Xalqaro «Antik dunyo» ilmiy tekshirish akademiyasining akademigi

– Bolaligim Toshkentning Ma'dalixon mahallasida o'tgan. Bo'sh vaqtlarim bog'bon Mullaboy buvamning bog'ida o'tardi. Har narsaga qiziquvchan bo'lganimdanmi, sanoqsiz savollarim bilan bobomning boshlarini qotirib yuboardim. Anjirimning gullamay meva berishini ham bobomdan bilib olganman. Keyinchalik o'rganganlarim asosida topishmoqlar yoza boshladim. Poytaxtimizdagi 45-maktabda o'qib yurgan paytlarimda yozgan topishmoqlarim respublika bolalar nashri – hozirgi «Tong yulduzi» gazetasida chop etilardi. Buvam ularni o'qib, bolalardek zavqlanar, mendan ham ko'proq quvonardilar. Keyinchalik talabalik yillarimda ko'plab maqolalarim ham chop etila boshladi. Adabiyotga,

jurnalistikaga bo'lgan ishtiyoqimni payqagan buvam, bolam, qayerga borsang ham, qay bir kasb egasi haqida maqola yozmoqchi bo'lsang ham, ana shu soha haqida ma'lumoting bo'lsagina, suhbatdoshing senga qalbini ochadi, deya nasihat qilardilar. Shu ma'noda buvajonimni meni ijod olamiga yetaklagan birinchi ustozim sifatida e'zozlayman.

Televideniya katta muharrir bo'lib ishlaydigan Shukrullo Shodiye bolalar nashrlaridagi maqolalarimni o'qib, ijodimni kuzatib borib, bir kuni yonlariga chaqirtirdilar:

– Bolalarning tilini yaxshi bilarkansan. Bolalarbop maqolalarining bilan bizga ham qatnashib turgin, – dedilar. Bu taklifdan boshim

ko'klarga yetib, O'zbekiston televideniyesining bolalar va o'smirlar ko'rsatuvlari muharririyatiga qatnay boshladim. Dastlab kichik-kichik xabarlar, lavhalar tayyorlab yurdim. Keyinchalik Shukrullo aka menga katta ko'rsatuvlarni ham ishonib topshiradigan bo'ldi. O'zim yangi loyihalar o'yab topardim.

Hozirgi Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetini

tugallab, Sirdaryoga yo'llanma olganimni eshitgan Shukrullo aka, bu bolaning yaxshigina qalami bor, uni bizga ishga yuboringlar, deya televideniya muqaddas dargohda ishlab qolishimga sababchi bo'lganlar. Men esa ustozlarimni ishonchini oqlash uchun astoydil mehnat qilardim.

Meni ustozlar borasida omadim chopgan, ishonavering. Birinchi ustozim – Mullaboy buvamdan hayot saboqlarini olgan bo'lsam, hurmatli ustozim Shukrullo Shodiye'dan halollikni, ishga mas'uliyat bilan yondoshishni, yana bir ustozim Akmal Haydarovdan ishni oxirigacha pishiq-puxta bajarishni o'rgandim.

O'zim ham orttirgan tajribalarimni yoshlarga o'rgatib kelyapman. Salkam ellik yillik ish faoliyatim davomida tayyorlagan ko'rsatuvlarimda qatnashgan bolalarning hozirgi kamolini ko'rib quvonaman.

Televideniya yangi texnik imkoniyatlar, shart-sharoitlardan mamnunman. Ularni qunt bilan egallab borayotgan yoshlarga esa havasim keladi. G'ayratim jo'shib, «Yashil chiroq» teleo'yinini yaqin tashlash niyatidaman...

Tohir akaning o'z og'izlaridan eshitmaganimizda, 70 yoshni qarshilayotganlariga sira ishonmagan bo'lardik. Darvoqe, yaqinda ustozimiz Hindistonda davolanib qaytdilar. Professor Nareh Trexan boshchiligidagi bir guruh shifokorlar amalga oshirgan jarrohlik operatsiyasidan keyin Tohir aka o'zlarini dunyoga yana qayta kelgandek his qilyaptilar. Biz esa yangi kuch va g'ayrat bilan mehnat qilayotgan ijodkorimizdan yana ko'plab bolalarbop ko'rsatuvlar, kitoblarni kutib qolamiz.

ZAMONBEKA suhbatlashdi

SHOIRNING G'AROYIB SOVG'ALARI

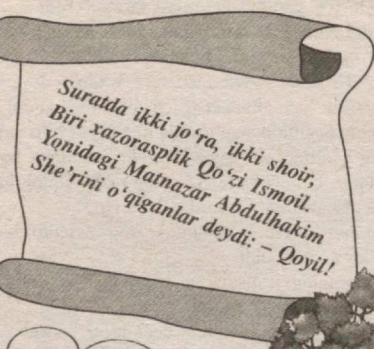
Yaqinda urganchlik eski tanishim, adabiyot muxlisi Sharifboy ukamdan g'aroyib maktub oldim. Konvertni ochgach, oppoq qog'ozga bitilgan she'rlarni o'qib, unga ilova qilingan suratni ko'rib, ko'nglim yashnab ketdi. Sababi, kattalarning ulkan shoiri Matnazar Abdulhakim «Tong yulduzi» gazetasining muxlislariga atab bir dasta she'rlar yozib yuboribdi. Matnazar boboning har bir asarini zehn qo'yib o'qigan kishi undagi falsafani anglaydi. Chunonchi, o'rik va tut daraxtlarining mevalaridagi har bir she'ri to'li, o'ziga xos ekanligini tushunib yetadi. Qaniydi, boshqa ijodkorlar ham kichikintoylarga atab ana shunday asarlar yozishsa, bolalar adabiyotidagi kentiklar ham ozayib borardi. Suratda esa ikki do'st, taniqli bolalar shoiri Qo'zi Ismoil bilan Matnazar Abdulhakim o'ychan boqib turishibdi. Qimmatli bolalar, shoir Matnazar bobonlarning quyidagi yangi she'rlarini Sizlarga ilindik.

Tursunboy ADASHBOYEV

OQ TUT

Ana oq tut qoqilyotir,
Oppoq tutga to'la hammayoq.
Tut yemoqda odamlar to'yib,
Daraxt to'yib yemoqda tayoq.

TABIAT

Tabiat! Men seni sevaman,
Tilayman mangu bir omonlik.
Senda yaxshilikka yaxshilik,
Senda yomonlikka yomonlik.

O'RIK DARAXTI

Mening mevalarim g'arq pishgan,
Shamollar shovullab essinlar.
Mevalarim obro'y. To'ksinlar
Obro'yim mevalar. Yesinlar.

SAVLAT

Ajib saltanatdir daraxtzor,
Har bir daraxt – bebaho davlat.
Bunda birov meva to'kadi,
Birov esa to'kadi ... savlat.

Shoxlarim ohista qayrilib,
Sinay deb turgan holdadir...
Qariyman. Quriyman. Oxiri
Men yeydigan meva – boltadir.

Matnazar ABDULHAKIM

Qarshi Olimpiya zacciralari kolleji manejida Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi sovrini uchun maktablarning o'quvchi qizlari o'rtasida sportning yengil atletika turi bo'yicha «Bahor malikalari – 2010» hududiy musobaqasi bo'lib o'tdi. Unda Qashqadaryo viloyati tumanlaridan hamda Busoro, Surxondaryo, Navoiy, Samarqand viloyatlari terma jamoa d'zolari ishtirok etishdi.

BAHOR MALIKALARI

Bahslarda qizlar 60 m, 200 m, 400 m, 800 m, 4x200 metrga yugurish estafetasi, uzunlikka hamda balandlikka sakrash, tennis to'pini uloqtirish bo'yicha bellashdilar.

Xalq ta'limi vazirligi huzuridagi Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasining Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish bo'limi boshlig'i Husan Nasrullayevni musobaqa haqidagi fikrlarini bilish uchun suhbatga chorladik:

– Qishloqlarimizda sportchi qizlarimiz soni kun sayin o'sib boryapti. «Bahor malikalari–2010» dastlab umumta'lim maktablarida, so'ng tuman markazlarida o'tkazildi, kuchli sportchilar saralandi. Shuningdek, murabbiylar 2012-yili Navoiy viloyatida o'tadigan «Umid nihollari» Respublika sport musobaqalarida qatnashishi mumkin bo'lgan shogirdlarini imkoniyatlarini ham sinovdan o'tkazdilar.

Zarnigor XUDOYBERDIYEVA, musobaqa ishtirokchisi, Navoiy viloyati:

– Musobaqa yuqori saviyada o'tkazildi.

Buning uchun Qashqadaryo viloyati hokimligi va Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasiga minnatdorchilik bildiraman.

Ruslan NOSIROV, musobaqa hakamlaridan biri, yozgi biatlon bo'yicha jahon chempioni:

– Mazkur musobaqada ko'plab iqtidorli qizlarni uchratdim. Ulardan yaxshi natijalar kutsa bo'ladi.

Xudoyor ESHMURODOV, Sari-osiyo tuman jamoasi murabbiyi:

– «Barkamol avlod» yili sport musobaqalariga boy bo'lmoqda. Ayniqsa, qishloq joylarida qizlarning sport bilan do'stlashishi ota-onalarini ham xursand qilmoqda. Respublikamizning qay tumaniga bormang, sport maktablarining faoliyatidan mamnun bo'lasiz. Masalan, 2008-2009-yilning o'quv yili boshida Shohimardon mahallamizda joylashgan 22-maktab binosi va sport zali yangidan qurildi. Hozir bu yerda ta'lim olayotgan o'quvchimiz Mahzuna Abdurahmonova yengil atletika bo'yicha mutaxassislar e'tiboriga tushdi.

Aminmizki, «Barkamol avlod – 2010» musobaqalari ham ko'plab Osiyo va jahon chempionlarini elga tanitadi.

Akmal ABDIYEV, Qashqadaryo – Toshkent

VARRAGIM BALAND UCHDI

Poytaxtimizdagi shahar bolalar ijodiyot markazida bo'lib o'tgan saylida tengdoshingiz Svyatozar Nurjiyevning varraklari hammaniki-dan balandroq uchdi.

– Bozordan varrak sotib olishim mumkin edi, lekin qanday yasalgan, yaxshi uchadimi, yo'qmi, shularni o'ylab, o'zim qo'lbola varrak yasadim. Shuning uchun ham mening varragim eng balandga uchdi, – deydi u.

Flora FAXRITDINOVA

Sog'lom bo'lay desangiz

BARKAMOLLIK QUVONCHI

Agar mening bu fikrimga qo'shila olmasangiz, naqshbandiylik ta'limotini o'qishni, uqishni maslahat beraman.

Unda jismoniy harakatga katta e'tibor bilan qaraladi. Jumladan, kam uxlash, kam so'zlash, me'yorda ovqatlanish lozim kabi o'g'itlarga ko'zingiz tushadi-yu, qalbingizda unga amal qilish istagi paydo

ko'kka yetadi. Chunki Prezidentimiz rahnamoligida sog'lom va barkamol avlodni tarbiyalash masalasi mamlakatimizning ustuvor vazifalaridan biri sanaladi. Zero, mamlakati-mizda uch bosqichli uzluksiz ya-
g o n a

bo'ladi.

Uyquchilikdan butunlay voz kechasiz, qaysidir sport zaliga borgingiz, yoningizdagi o'rtog'ingiz kabi chempion bo'lgingiz keladi. O'zbekistondan yurtning dilbandi ekanligingizdan boshingiz

tizimning maqsadi ham sog'lom avlodni barkamol bo'lib voyaga yetishini ta'minlashdir.

Hojiakbar KARIMOV, O'zbekiston Davlat jismoniy tarbiya institutining 2-bosqich talabasi

QUCHOG'I GULGA TO'LSIN

Sevaraning figurali uchish mashg'ulotlariga qatnay boshlaganiga ham ikki yildan

oshdi. Uch-to'rt yoshli qizaloqlik paytlarida oynayi jahon orqali figurali uchish musobaqalarini ko'rganda, go'yoki ekranga mixlanib qolar, quchog'i dasta-dasta gullarga to'layotgan sportchilarga havas qilib ketardi.

Onasi bilan Yunusobod tumanida joylashgan «Ase Ring»

Sevara Xalilova Toshkent shahridagi 94- maktabning 3-sinf o'quvchisi. Jajji qizaloq ayni damda O'zbekiston chempioni degan sharafli nomga erishdi.

nomli muz saroyiga kelganida, sportchi bo'lishni orzu qilgan tengdoshlari ko'pligidan

quvondi. Murabbiy Elita Avanesyandan saboq olib, ayni damda jajji chempionlarimizdan biriga aylandi. Sevara shu oying oxirida Odinsono shahriga jo'nab ketyapti. O'smirlar va bolalar xalqaro turnirida qatnashuvchi jajji chempionimizning quchog'i gullarga to'lib qaytishiga umid qilamiz.

Assalumu alaykum, mening aziz qizaloqlarim! Sizlar bilan maftunkor va go'zal bahor faslida gazetamiz sahifasi orqali yana uchrashib turganimdan behad shodman. Hormay-tolmay o'qib, jamoat ishlarida ham, uy yumushlarida ham ustozingiz, onangizning yaqin ko'makchisi bo'lib yuribsizmi? Bugun sizlarga buyuk shoira, aql-u zakovatda tengi yo'q tabarruk momolarimizdan yana biri Nozimaxonim haqida ma'lumot berishni niyat qildim.

NOZIMAXONIM

(1869-1924-y.)

Shoira Nozimaxonim XIX asrning ikkinchi yarmida Toshkentning Beshyog' och dahasida ziyoli oilada dunyoga kelgan. Uning otasi Said Ahmad ma'rifatparvar, ilm-u urfonni qadrlovchi fozil kishi edi. Shuning uchun u qizi Nozimaga har tomonlama chuqur ilm berishga, uni o'z zamonasining chinakam ziyolisi bo'lib yetishishiga harakat qilgan. Nozima o'sha vaqtdagi qizlar maktabini tugatib, o'zbek qizlari uchun ochilgan rus tilidagi maktabda ta'lim olgan. U fors-tojik, rus tillarini mukammal egallab borgan. Sakkokiya, Atoiy, Lutfiy, Navoiy, Bobur, Nodira kabi zabardast shoirlarning ijodini qunt bilan o'rgangan. Ularning mazmunan yuksak, shaklan go'zal asarlariga taqlid qilib, g'azallar yo'z boshlagan.

Shoira o'z she'rlari bilan «Turkiston viloyatining gazetasi», «Sadoyi Turkiston», «Shuhrat», «Taraqiy» kabi matbuot nashrlariga qatnashib turgan.

Uning g'azallari o'ynoqligi, tilining ravonligi, samimiyligi, xalq ruhiga yaqinligi bilan alohida ajralib turadi. Xususan, shoiraning «Ayladi» radifli ishqiyy g'azali she'riyatning eng yaxshi namunalaridan biriga aylangani tufayli hamon xonandalar tomonidan zavq-shavq bilan kuylab kelinmoqda. Masalan:

*Ko'rguzib nozik jamolin mast-u hayron ayladi,
O'zi gul sayrig'a ketdi, bizni bog'bon ayladi.*

Nozima o'zining «Olam gulistondur bu kun» nomli g'azalida Bahor quvonchlarini, insonlarning shod-u xurramliklarini to'lib-toshib tarannum etadi. Nozimaxonim matbuotda qatnashgan birinchi o'zbek ayollaridan sanaladi. Ko'pgina she'rlarida ijtimoiy adolatsizlikni qoralab, hurriyatni zavq-shavq bilan tarannum etadi. Shu bois, u o'zbek adabiyoti tarixidan ma'rifatparvar ayol, hurlikning otashin kuychisi sifatida faxrli o'rin egalladi.

Momolarimiz yaratgan maktab sizlarga ibrat bo'lsin, lobar qizlarim.

GULSHODAGA HAVASIM KELADI

Bugun sinfdoshimiz Gulshoda sochini qirqta qilib maydalab o'rib kelibdi. Boshida iroqi do'ppi: o'tgan-ketganlar unga havas bilan boqib: – «Eh, qani endi hamma qizlarimiz shunday yurishsa», deb qo'yishardi. Biz ham unga havas qildik. Ammo sinfdosh yigitlardan biri unga «do'ppi» deb laqab qo'yib, ko'pchilikning oldida izza qildi. Axir qiz bolaga do'ppi, atlas ko'ylak yarashadida. Nima uchun milliy libos kiygan qizlarni mazax qilishadi?! Menimcha, kalta yubka, ochiq-sochiq kiyimlarda yurgan qizlarimizga tanbeh berishsa, to'g'ri bo'lardi.

Shu kuni barcha qizlarimizni milliy ruhda shunday kiyinishga ko'ndirdim. Bu qarorimizdan ustozlarimiz ham, ota-onalarimiz ham xursand bo'lishdi.

Gulandom ZIYODULLAYEVA,
Respublika musiqa va san'atga
ixtisoslashtirilgan maktab-internat o'quvchisi

SUMALAK BO'LAR DARMON

(Hikoya)

Nilufar bugun o'zgacha kayfiyatda uyg'ondi. Hovlidagi qushlarning chug'ur-chug'uri, anvoyi gullarning yoqimli hidi dimog'iga xush yoqdi. Bugun uning shodligi cheksiz. Chunki ularnikida sumalakka hozirlik ko'rilyapti.

– Sinfdoshlarimni ham aytgandim, kelisharmikan-a? – deya o'ylab qoldi Nilufar.

Shu payt telefon jiringlab qoldi.

– Labbay! Iroda, senmisan? Kelyapsanmi?

– Dugonajon, meni kechir, oyim betob bo'lib qoldilar, bora olmayman. Ularga qarashim kerak...

– Meni qattiq xafa qilding. Endi sen bilan dugona bo'lmayman, – deya Irodaning gapini cho'rt kesdi Nilufar. So'ng, shosha-pisha go'shakni qo'ydi-da, oyisiga qarata: – Men bugun sizga qarasha olmayman, kayfiyatim buzildi. Eng yaqin dugonam sumalakka kelmas ekan, oyisi betob bo'lib qolganmish», – dedi jahl bilan.

– Qizalog'im, dugonangning zarur ishi chiqib qolganirda, undan xafa bo'lma, boshqa dugonalarining kelib qolishar. – Yo'q, oyi, boshqalari ham kelay qo'yaqolishsin, – dedi yanada qo'pollik bilan.

Dilorom opaning ko'ngli g'ash bo'lib, qiziga dedi:

– Qizim, agar men betob bo'lib qolsam, menga qararmiding yoki dugonangnikiga ketaverarmiding?

– Oyjon, men shunaqangi bemehrmanmi, albatta sizga qarardim-da, – dedi Nilufar shosha-pisha.

– Ana ko'rdingmi, demak, dugonang ham juda aqlli, odobli, mehribon qiz ekan. Zinhor undan xafa bo'lmagin. Aksincha, sumalak pishganda, albatta ularnikiga olib borib

bersang, bemor uchun darmon bo'ladi...

Hurmali qizlarim, ota-onangizni e'zozlasangiz, ularni hurmat qilsangiz, el-yurt oldida o'zingiz ham izzat va e'tibor topasiz.

Sahifani OFTOBOYIM tayyorladi

BOSH MUHARRIR:
To'lqin HAYITOV

Dizaynerlar:
Fazliddin SHOYODGOROV,
Olovuddin ORIPOV
Navbatchilar:
Axtamqul KARIM,
Yusuf ABDULLAYEV

Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Avaz MARAHIMOV,
Svetlana INOMOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Odina JAMOLDINOVA,
Jabbor RAZZOQOV,
Murtazo SULTONOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Feruza ADILOVA
(mas'ul kotib),
Dilmurod RAHMATILAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzilimiz:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@bk.ru
tongyulduzi.uz
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi - 72093
Buyurtma N: J 9265

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lgan Xalqaro xayriya jamg'armasi.